

Referat fra budgetsamråd den 8. september 2021

1. Velkomst

Formand Lars Thruesen bød velkommen og forsamlingen afsang "Septembers himmel er så blå".

Herefter blev der foretaget navneopråb for at sikre, at alle menighedsråd var repræsenteret. Opråbet viste, at der var 2-4 medlemmer af hvert af de 13 menighedsråd til stede, dog kun én repræsentant fra Fredens Menighedsråd. Der var 42 personer i salen, inkl. provstisekretær og personalekonsulent.

2. Erfaringer med driftsrammerne på budget 2022

Lars Thruesen fortalte om de seneste nyheder i Provstiskyen, der siden sin start har udviklet sig fra et fordelingsystem til et analyseværktøj, der nu anvendes i 11 provstier landet over. I seneste opdatering har man tilføjet en bygningsdel med data for kirker, præsteboliger og sognegårde. Dermed er sidste del af modellen færdigudviklet.

Herfra vil man arbejde på at samle endnu flere data i Provstiskyen, f.eks. synsrapporter, så man har større tilgængelig viden på ét sted.

Andre nyheder er, at man har mulighed for at lave en "kirkelivanalyse" på de aktiviteter, som menighedsrådene lægger ind – og som ikke begrænser sig til kerneydelser. Ligeledes er der kommet en endnu mere detaljeret opdeling af kirkegårdsarealerne.

Hvad tallene for 2020 angår, er der taget højde for et lavere aktivitetsniveau under COVID-19, så det ikke har fået indflydelse på tildeling af driftsligning i 2022.

I april afholdt provst og provstiudvalgsformand møder med alle menighedsråd om økonomien. I første omgang med 6 udvalgte menighedsråd, hvor der muligvis skulle have været skruet på økonomien inden udmelding af driftsrammer, og i slutningen af april fulgte så møder med de øvrige menighedsråd. Såvel menighedsråd som provstiudvalg synes, at møderne har været positive, som et godt alternativ til det store økonomiforum på budgetsamrådet. Dog vil det være for meget at holde de individuelle møder hvert år, da vi ikke kun skal kigge ned i de enkelte kasser. Vi skal også fortsat have sammenligningen med de andre sogne og samtalen om det fælles på budgetsamråd.

Møderne konkluderede, at økonomien ser fornuftig ud i sognene – man har tilpasset sig 5 års nulfremskrivning, også i de sogne, hvor man med bekymring har set lønudgifterne stige. I 2022 laves der en 1,7%-fremskrivning på lønudgifterne for at tilkendegive over for menighedsrådene, at økonomien tillader det, selv om der strengt taget ikke er brug for den i kirkekasserne. Og fortsat et sikkerhedsnet:

- Stadig frie midler i kasserne
- Budgetreserve til uforudsete udgifter
- Likviditet stillet til rådighed af provstiet

3. Præsentation af det samlede budget 2022

Herefter gennemgik provsten den samlede økonomi forholdsvis detaljeret, da der ikke har været indledende budgetsamråd til at gennemgå tallene.

Ligningen for 2022 er steget med ca. 1.000.000 kr. i forhold til 2021, ligesom der til 2022 er ca. 1.000.000 kr. i ekstraligning fra mellemregning mod ca. 400.000 kr. i 2021.

Der er altså fortsat store indtægter, men medlemsprocenten er faldet med ca. 10% de seneste 10 år og medlemsprocenten er nu 73% i Århus Søndre Provsti og 70% i Århus som sådan. Indtil nu er faldet i medlemsprocenten blevet mere end opvejet af tilflytningen til Århus, men der er ingen tvivl om, at medlemsprocenten fortsætter med at falde og formodentlig mere de næste 10 år. Men den førte økonomiske politik de sidste 5 år gør, at provstiet er godt rustet til evt. færre indtægter, hvis tilflytningen til Århus ikke i samme grad fortsætter med at være folkekirkemedlemmer, sådan som prognosen viser.

Husholdningsbudget:

Herefter gennemgik provsten de udgiftsændringer, der sker i det samlede husholdningsbudget i 2022.

Udover den generelle lønfremskrivning på 1,7%, der udgør små 661.000 kr., sker der to reguleringer af kirkekasserne driftsrammer. Kolt Kirkekasses driftsligning tilføres 15.000 kr. til babysalmesang, som indtil nu har været bevilget på forsøgsbasis fra menighedsrådenes fælles udviklingspulje, men som herfra bliver en permanent driftsudgift. Herudover er der bevilget 70.000 kr. til driftsrammen i Tiset Kirkekasse, fordi Solbjerg fortsat vokser, og ikke hidtil har været omfattet af omfordelingen mellem sognene. Tiset Sogn får nu også større brug for ansatte ligesom i andre sammenlignelige sogne, som man ikke har haft indtil videre. Der arbejdes på mere samarbejde mellem de to sogne i Solbjerg, hvilket også involverer personalesiden.

Provstiudvalget forsøger hele tiden at være opmærksom på balancen mellem de midler, der lægges ud til drift i de lokale kasser, og de midler, der lægges i fælles puljer i provstiet.

Provstirevisoren minder om, at menighedsråd er offentlige forvaltninger, der skal stå til ansvarlig for brug af midlerne på linje med sygehuse, skoler osv. Derfor skal der ifølge revisionen heller ikke flere driftsmidler ud end nødvendigt og ikke akkumuleres frie midler.

Udover de fælles puljer, stilles der jo også likviditet til rådighed af provstiet, ligesom der er 5%-midler til de uforudsete og akutte udgifter samt at der har været en pulje på i alt 3.200.000 kr. til feriepengeforpligtelsen, der er blevet udbetalt til sognene her i august, svarende til en driftsforhøjelse på 6%, hvis den var blevet lagt ud i kirkekasserne.

De lokaltfinansierede præster finansieres ligeledes fra provstiet, så de fire pågældende sogne heller ikke selv skal bekymre sig om de midler. Denne udgifter falder med 50.000 kr. til 2022, fordi Ormslevs nuværende lokaltfinansierede præst ikke er på så højt løntrin som den forrige.

Brandsoft-abonnementerne er også fælles udgift, som menighedsrådene sparer, ved at vi forvalter den.

Provstiudvalgskassen er også skåret til, idet der heller ikke her skal være unødvendige midler.

Budgettet for menighedsrådenes fælles regnskabskontor er nu landet med en stabil udgift på 1.800.000 kr.

Udviklingspuljen ændrer sig til gengæld markant til 2022, da vi nu også i folkekirken for alvor skal i gang med grøn omstilling. Og skal grøn omstilling føres ud i livet i folkekirken, gøres det lokalt i provsti og sogne. Provstiudvalget kunne have lagt et beløb ud i hver kirkekasse og så ellers lade menighedsrådene selv finde på grønne tiltag, men i stedet har provstiudvalget påtaget sig at koordinere og understøtte den fælles opgave, da det er meget forskelligt, hvor mange ressourcer de enkelte menighedsråd har. Derfor puljes midlerne til fælles tiltag som f.eks. en temadag den 30. november 2021 for kirkegårdspersonale og kirkeværger (eller kirke-kirkegårdsudvalg) med efterfølgende energigennemgang af kirkegårde i foråret 2022. En anden fælles løsning er opfyldelsen af ladestanderbekendtgørelsen, der siger, at der senest 1. januar 2025 skal være elladestandere ved alle offentlige bygninger med et vist antal parkeringspladser, således også ved sognegårde, kirker, præsteboliger osv. Puljen til grøn omstilling kan naturligvis også søges til individuelle lokale initiativer.

Der er også afsat flere midler til den allerede igangsatte udvikling af kirkegårde.

Udviklingskonsulent, Pernille Gad, er tilbage fra barsel, så hun kommer på besøg på kirkegårdene, så de kan komme gang med omlægning og tilpasning af kirkegårdene i forhold til det fremtidige gravstedsbehov.

Af vores samarbejder i Århus, er Skole-Kirke-Samarbejdet den mest synlige succes. Antallet af deltagende klasser bliver ved med at stige, og samarbejdet er det bedst dokumenterede. SKS har derfor fået behov for og bevilling til at ansatte en halv administrativ medarbejder, så præst og lærer kan koncentrere sig om det indholdsmæssige undervisningsmateriale til skolerne.

Kommunikationsordning er under evaluering. Menighedsrådene har haft sendt ny vedtægt ud til godkendelse. Vedtægten er blevet forenklet, så den passer til virkelighedens drift, og tilpasset, fordi Århus Vestre Provsti er trådt ind i samarbejdet, mens Århus Domprovsti samtidig er i gang med at få afklaret dets fremtidige deltagelse. Alle fire provstier forventes nu at være med, og der er tilslutning til at fortsætte med i hvert fald én medarbejder. Ansættelsen af en digital rådgiver kan fremover løses med ekstern indkøbt hjælp udefra.

Personalekonsulentens drift har givet overskud i 2019 og 2020, hvorfor budgettet har været nedskrevet i 2021, inden det så bliver opskrevet igen i 2022 – til et lavere niveau end i 2019 og 2020. Der reguleres hvert år for at undgå ophobning af midler.

Endelig nedskrives budgettet til samarbejdet om specialkonfirmander, fordi deres budgettet slet ikke er blevet brugt under Covid-19.

Overordnet anførte provsten, at der lægges 55.000.000 kr. direkte ud i kirkekasserne, med 10.000.000 kr. tilbage til fælles puljer og samarbejder samt provstikontorets drift. Men skal puljerne

blive ved at give meningen, skal menighedsrådene tage ejerskab til dem. Puljerne er sat i verden for at understøtte menighedsrådene, hvorfor der også skal være løbende dialog om puljernes formål og størrelse.

Herefter gennemgik provsten anlægsbevillingerne, der bærer præg af, at vores byggeri fra 1970'erne og 1980'erne begynder at trænge til istandsættelse, det være sig f.eks. udskiftning af toiletter og køkkener, udvidelse af faciliteter eller renoveringer i forskellige grader af præsteboligerne. Hertil kommer, at Covid-19 har været medvirkende anledning til, at der også etableres køl i kapellerne i Skåde og Viby.

Størrelsen af menighedsrådenes frie midler spiller ind på størrelsen af provstiudvalgets bevillinger af anlægsmidler.

Provstiudvalget har reserveret i underkanten af 1.000.000 kr. til omprioritering, fordi det frygter, at håndværkerudgifterne bliver så høje, at der muligvis skal prioriteres i udførelsen af anlæggene, altså om de bliver for dyre eller et givent anlæg skal gennemføres nu med højere pris end ventet.

To andre usikkerhedsmomenter er Tranbjerg Kirke, hvor der er konstateret skimmelsvamp, der ser ud til at brede sig fra orglet. Omfanget er endnu ukendt. Det andet er Astrup Præstegård, der skal istandsættes, inden der ansættes ny præst. Boligen er i 2020 blevet skimmelrenoveret, hvilket delvist er blevet finansieret af 5%-midlerne, og da et præstekifte heller ikke kan planlægges, forventer provstiudvalget også, at istandsættelsen kan finansieres af 5%-midler.

Endelig rettede provsten fokus mod de større udviklingslinjer og hvor provstiet og Århus som sådan er på vej hen de kommende år.

Århus er i enorm vækst, især i Aarhus Nordre Provsti og Århus Domprovsti, hvor hele bydele skyder op i en nærmest eksplosiv vækst, men hvis der findes faciliteter i forvejen i nærområdet, skal der ikke afsættes midler til bygninger, da der er katedraler nok i midtbyen, men der hvor byer vokser op på en tom mark er det nødvendigt med nybyggeri som i fx Nye. I stedet kommer vi til at overveje, hvordan vi er kirke i de nye sammenhænge.

Desuden betyder den grønne omstilling også, at vi skal undgå at bygge og i stedet udnytte den eksisterende plads bedre, fordi 50% af CO₂-udledningen i en bygnings levetid sker ved opførelsen.

Århus Søndre Provsti får ikke de samme vækstrater de næste 10 år. Provstiet ser ud til at få 14% af den samlede vækst i Århus. Malling er det sogn, der vokser mest i Århus Søndre, op mod 40%, mens dele af Viby Sogn vokser med 20%, og væksten på ca. 10% fortsætter i f.eks. Kolt, Mårslet og Tranbjerg.

Derfor kommer Århus Søndre Provsti også til at afgive midler til de to provstier, der vokster mest, hvorfor vi også skal balancere solidariteten med disse provstier.

I Århus Søndre Provsti bliver udfordringen, at vi har de fleste af kirkens kerneopgaver, fordi folk flytter ud fra byen, når de stifter familie og skal giftes, have børn døbt og senere skal begraves. Desuden har vi flere store og attraktive kirkegårde, som betyder, at vi har flere begravelser end Århus Vestre Provsti og midtbyen.

I det fremtidsbillede skal vi derfor finde ud af at udnytte vores midler bedst muligt i forhold vækstraten for at opretholde legitimitet i forhold til omverdenen. Derfor skal vi gå på flere ben og stadig sætte ressourcer til kerneydelser og fortsætte livet i sognegårdene. Grøn omstilling kan også vise sig at være et aktiv i at fastholde legitimiteten.

Provsten afsluttede med at opfordre til, at de tilstedeværende tager de udleverede materiale med hjem og videregive pointerne til deres egne menighedsråd. Det er med til at skabe yderligere åbenhed og gennemsigtighed.

Kristen Dybdal, Beder Menighedsråd, spurgte til, hvor stor ligning Århus Søndre får i forhold til de øvrige provstier i Århus.

Provsten oplyste, at ligningsmidlerne er delt i fire nærmest lige store dele, men ingen ved, hvorfor fordelingen er, som den er. Århus Søndre Provsti skulle måske have haft flere midler bagud, men provstiet kommer til at afgive midler fremover. De øvrige provstier har ikke ønsket at anvende Provstiskyen som fordelingsværktøj mellem provstierne i Århus.

4. Regnskab 2020 for Århus Søndre Provstiudvalgskasse

Provstisekretæren, Mathias Hede Madsen, fremlagde regnskabet for provstiudvalgskassen med en gennemgang af de forskellige biregnskaber i regnskabet. Der var samlet set et overskud på ca. 1.250.000 kr. i 2020, fordelt på provstikontoret, regnskabskontoret, personalekonsulent, provstiets interne puljer og samarbejder samt de eksterne samarbejder i Århus. Han redegjorde for årsagerne til afvigelser mellem budget og regnskab.

Provstisekretæren redegjorde også for det regnskab, han fører for flere udvalg og projekter under Århus Stiftsråd.

5. Afstemning om besluttende budgetsamråd og personalenormering

Ifølge Bekendtgørelsen af lov om folkekirkens økonomi skal der på det første budgetsamråd efter nyvalg til menighedsrådene tages beslutning om at flytte kompetencer på 2 områder.

På økonomiområdet kan kompetencen flyttes fra provstiudvalg til budgetsamrådet, sådan at budgetsamrådet overtager provstiudvalgets kompetence til at fordele de økonomiske rammer og fastsætte ligningen, også kaldet det besluttende budgetsamråd.

Provsten beskrev, hvilken beslutning, det var, budgetsamrådet skulle træffe.

2 provstier i Danmark har besluttende budgetsamråd, Rudersdal Provsti og Viborg Domprovsti, begge svært sammenlignelige med Århus Søndre Provsti.

Besluttende budgetsamråd er et forsøg på at gøre de økonomiske beslutningsprocesser så demokratiske som mulige, men det vil samtidig også kræve meget større indsigt i både den fælles økonomi og de enkelte kirkekassers økonomi for menighedsrådene. Da Århus Søndre Provsti er

blot den ene af fire provstier i et ligningsområde, kan vi ikke selv beslutte, hvor meget ligning der skal udskrives.

Herefter gav flere menighedsrådsmedlemmer deres syn på spørgsmålet. For det første er det ualmindeligt svært for det enkelte sogn at få overblik over alle andre sognes økonomi. For det andet blev det fremført, at den måde, som provstiudvalget fremlægger økonomien på i Århus Søndre Provsti, gør, at der er tillid til og åbenhed om tallene. Det ville blive et kæmpe arbejde for alle, hvis sognene skulle inddrages i det arbejde.

Herefter skred forsamlingen til afstemning, hvor ingen stemte for besluttende budgetsamråd.

Provsten supplerede med, at budgetsamrådet er en stor sammenhæng at holde økonomimøde i, og at provstiudvalgets ambition er at opføre sig, som der er besluttende budgetsamråd ved at gøre prioriteringerne gennemsigtige.

Det andet område, hvor der kan flyttes kompetence, er ved at overdrage personalenormeringen fra menighedsrådene til provstiudvalget.

Efter en kort drøftelse besluttede budgetsamrådet, at retten til at fastlægge personalenormeringen skal forblive i menighedsrådene.

6. Grøn omstilling

Anders Bonde holdt omlæg om klimarapporten fra Favrskov, hvor kodeordene for at gå ind i den grønne omstilling bl.a. har været et handlingsorienteret, individuelt ansvar på et driftsmæssigt underlag for at gøre noget for at nedbringe CO₂-udledningen.

Jette Marie Bundgaard-Nielsen supplerede den inspirerende tale fra Anders Bonde ved at fortælle om den temadag for kirkegårdsfolk, der bliver afholdt den 30. november 2021. I Århus Søndre Provsti har der allerede været energigennemgang af bygningerne, så fokus bliver på kirkegårdene, som vi i forvejen er i gang med at udvikle. På møde vil Anders Bonde igen bringe inspiration, ligesom der inddrages fagfolk fra bl.a. Energitjenesten for at få omsat det til noget konkret og få givet kirkegårdspersonalet ejerskab til den grønne omstilling.

Herefter var der samtale ved bordene ud fra 3 konkrete spørgsmål om grøn omstilling

7. Valg af repræsentant til UngK

Rasmus Bro Henriksen fortalte om UngK og de vigtigste udviklinger omkring kirken i det seneste år.

Provstiudvalget skal ifølge bestyrelsens vedtægter og forretningsorden indstille et medlem til bestyrelsen fra Århus Søndre Provsti og anbefalede, at Rasmus Bro Henriksen genvælges til bestyrelsen for UngK. Budgetsamrådet godkendte provstiudvalgets indstilling.

Et menighedsrådsmedlem stillede spørgsmål, om bestyrelsesmedlemmer skulle være medlem af menighedsråd eller provstiudvalg. Siden har provstiet indhentet den nye forretningsorden for UngK fra 2017, som skaber mulighed for at vælge personer med kendskab til målgruppen uden for menighedsrådene.

8. Godkendelse af ny bestyrelse for regnskabskontoret i Århus Søndre Provsti

Provstiudvalget har indstillet følgende fire personer til bestyrelsen for regnskabskontoret:

Lars Thruesen, formand Holme Menighedsråd

Jette Siggaard, kontaktperson Tranbjerg Menighedsråd

Lars Romby, kontaktperson Beder Menighedsråd

Torben Pedersen, kasserer Mårslet Menighedsråd

Budgetsamrådet godkendte indstillingen.

Hardy Jensen, kasserer fra Beder, bad bestyrelsen om at behandle spørgsmålet om intern kontrol af regnskabskontorets arbejde og at der arbejdes for at styrke den interne kontrol.

Det sker efter bemærkninger til alle revisionsprotokollater til regnskaberne i 2019 og 2020.

På mødet med provstirevisor i Århus Stift den 19. august 2021 blev det oplyst, at alle kirkekasser i hele stiftet har fået bemærkningen, idet det er meget vanskeligt at skabe tilstrækkelig intern kontrol nogen steder.

9. Evt.

Intet.

Budgetsamrådet afsluttedes med afsyngningen af "Nu går solen sin vej".

Referent/Mathias Hede Madsen